

Excursie Rügen 20 - 23 oktober 2017

Ineke Kerkhoff

De reis startte iets na 7.00 uur vanaf het parkeerterrein bij Ikea in Hengelo. Ons reisgezelschap bestond uit 16 personen: Peter van den Akker, Jos van den Berg, Gerjan Bodmer, Judith Boltjes, Jan Dommerholt, Harry de Jong, Ineke Kerkhoff, Willem Kouwenhoven, Ben Lammertsen, Wiegert de Leeuw, Hans van Leeuwen (onze reisleader), Jan Lohuis, Lida Oppewel, Jan Peddemors, Gerrit Schepers en Joke Welp. Gezeten in 4 auto's hadden we een voorspoedige reis van ruim 600 km voordat we op het eiland Rügen aankwamen. Onderweg hadden we uiteraard al goed om ons heen gekeken vanuit de auto's; zo werden een overvliegende Rode Wouw, een viertal Raven en diverse groepen Kraanvogels gespot. Terwijl we op Rügen richting Bergen (de hoofdplaats van Rügen) reden zagen we een boer op zijn tractor bezig op het land. Zoals hier in Nederland de meeuwen achter een tractor vliegen, stonden daar enkele duizenden Kraanvogels op de akker te foerageren. Een prachtige ontvangst, helaas konden we niet veilig stoppen en moesten we doorrijden. De eerste stop was de Nonnensee bij Bergen en hier werden de telescopen en verrekijkers uit de auto gehaald en gingen we voor het eerst op pad. Op de Nonnensee zagen we vele eenden waaronder Krakeend, Wintertaling, Smient, Wilde Eend, Brilduikers, Slobeend en Tafeleend. Ook doken er enkele Dodaarsen tussen de velden Fontuinkruiden naar voedsel. Er dobberden veel Knobbelswanen die aan het grondelen waren tussen de waterplanten. Ook verbleven er enkele Futen. In de struiken en bomen om het meer zagen en hoorden we de Goudvink, Staartmeesjes, Matkop, Geelgors en Boomklevers. Een IJsvogel snelde voorbij met zijn mooie opvallende blauwe verenkleed dat deze vogel siert. Aan het einde van de middag reden we naar een leuke vakantiewoning in Vieregge, waar we de komende nachten onderdak hadden. Nadat er uitgepakt was liepen we naar het haventje waar het inmiddels langzaam schemerig en heilig werd. Over het water turend zag Peter de eerste Zeearend, we konden hem met onze verrekijkers volgen totdat hij achter een heuvel verdween. Het werd tijd om een hapje te eten.

De volgende dag (21 oktober) gingen we weer vroeg op pad. Buiten gekomen hoorde je direct al weer de Kraanvogels roepen. De zon kwam op, er schoof echter vrij snel een flinke wolk voor, maar het bleef droog. We reden naar Lebbin, hier was weinig te zien op het water. Een paar groepjes Kraanvogels vlogen trompetterend over en al snel ontdekte iemand drie Appelvinken en een Grote Bonte Specht, een eenzame Roodborsttapuit en een paar Graspiepers. We vervolgden onze reis en reden naar "Halbinsel Liddow". Vanaf een houten brug over

een brede vaart met dito rietkraag hoorden we steeds Baardmannetjes. Maar de vogels lieten zich niet zien, hoe we ook tuurden over de uitgestrekte rietvelden. Na veel geduld lieten de Baardmannetjes zich uiteindelijk zien; er zaten er wel een stuk of tien. Ook werden er Pimpel- en Koolmezen in het riet gezien. Ringmussen vlogen rond en de Raaf liet zich zien en horen. Een Zwarte Roodstaart en Witte Kwikstaart zaten op de brug en net voordat we verder wilden gaan hoorde Peter een Grauwe Gors zingen; de zang lijkt op een rammelende bos sleutels. Iedereen weer uit de auto's en op zoek naar deze (voor ons land zeldzame) zanger. Al snel werd hij gevonden en hij was niet alleen. Een stuk of vier Grauwe Gorzen vlogen samen met enkele Geelgorzen van struik naar boom en andersom.

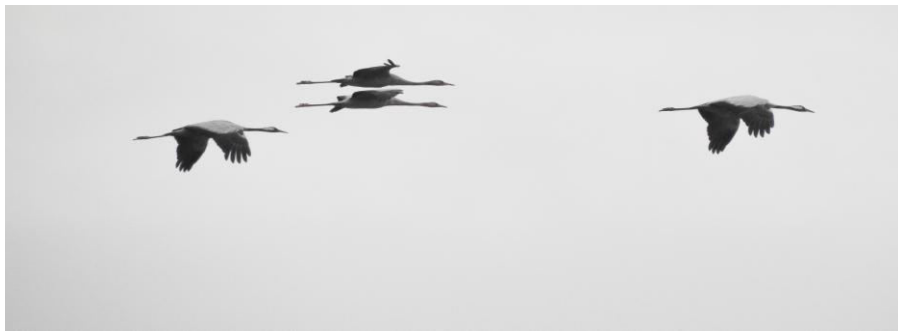
Groep Baardmannetjes (3 mannen en 2 vrouwen). Foto: Gerjan Bodmer

Onze volgende stopplaats was het natuurgebied "Neuendorfer Wiek". Hier hoorden we de Taigaboomkruiper, zagen we Grote Canadese Ganzen, weer diverse eendensoorten waaronder veel Kuifeenden. Een Zeearend die overvloedig ging aan de overkant in een hoge populier zitten. We zagen de Veldleeuwerik en opnieuw een aantal Grauwe Gorzen, dit keer op 20 m. afstand zodat iedereen ze goed kon zien. Via Gingst reden we naar het eiland Ummanz waar Kraanvogels binnen zouden kunnen invallen in de schemering.....

Op een aantal plaatsen zagen we kleine groepjes Grauwe Gorzen die regelmatig zaten te zingen. Foto: Ineke Kerkhoff

Over de brug kwamen we op het eiland Ummanz. Het visrestaurant nodigde uit om daar met elkaar te eten die avond, dus werd er gereserveerd voor 16 personen. We reden richting Tankow en zagen onderweg een ruig gebied met veel wilde planten waar enorm veel zangvogeltjes foerageerden. Gestopt en het bleek een grote groep Kneutjes met daarin enkele Geelgorzen, een Grauwe Gors, enkele Ringmussen en een Groenling. Aan de overkant van de weg liep een groep van 8 Reeën die zich aan ons vogelaars niet stoorden en rustig bleven grazen. Een grote observatiehut bij Tankow gaf aan dat hier de Kraanvogels te observeren zijn. We liepen een boerenlandpad af en zagen op een bouwland een groep van ongeveer 80 Kraanvogels staan. Hun karakteristieke roep drong ver door in de weidse omgeving. Uiteindelijk vielen er die avond ongeveer 490 Kraanvogels in. We hadden op meer gehoopt. Er kwamen grote groepen Kolganzen invallen om hier de nacht door te brengen en er zat een Zeearend waardoor alle ganzen op de vleugels gingen om na een paar rondjes opnieuw op het water neer te strijken. Een enorme groep Kieviten met daarboven een wolk van zeker 2.500 Goudplevieren deden hetzelfde. Oeverlopers, Bonte Strandlopers, twee Slechtvalken, Grote Zaagbekken, Pijlstaarten, Toendrarietganzen en een Zwarte Ruiters werden hier eveneens gespot. Een waterral liet van zich horen; wij mochten dit alles aanschouwen en genieten er van.

Kraanvogels glijden veel tijdens het vliegen en hebben een langzamer vleugelritme dan ganzen waardoor ze ook op grote afstand herkenbaar zijn. Foto: Ineke Kerkhoff

Rügen is eigenlijk een complex van (schier)eilanden achter een lange strandwal en omgeven door diverse brakke meren. Foto: Ineke Kerkhoff

Overal zagen we solitaire Zeearenden; zowel volwassen als juveniele en onvolwassen (foto) exemplaren. Foto: Ineke Kerkhoff

Groepje Kraanvogels op Ummanz. Foto: Ineke Kerkhoff

De volgende dag (22 oktober) reden we naar de Wittower Färhe die ons naar de overkant van het water voer. Onderweg naar Wiek zagen we een groep Kraanvogels op een bouwland staan, Toendrariet- en Kolganzen op een weide er voor. In de haven van Wiek vloog een Oeverpieper heen en weer langs een stenen dam. Terwijl we naar de Middelste Zaagbekken keken met onze verrekijkers en telescopen, vloog er opnieuw een IJsvogel langs. Aalscholvers en Grote Mantelmeeuwen zaten op deze zondagochtend rustig op een paal te wachten op wat komen ging. Wij vervolgden onze weg naar het noorden. Via Gramtitz kwamen we in het natuurgebied Wittow aan de kust. Hier werd geparkeerd, we liepen door een gemengd naald- en beukenbos richting de duinen. Onderweg zagen en hoorden we de Kuifmees, Glanskop, Goudhaantjes en een Vuurgoudhaantje, ook een tweede Taigaboomkruiper werd gezien en gehoord. Daar was de zee en het strand..... de Oostzee, één grote plas water tot de horizon ! De telescopen werden snel opgezet en de watervlakte afgetuurd..... Zwarte Zee-eenden werd er geroepen, ver weg op de golven dobberden een groepje van 5 stuks. Er werden Middelste - en Grote Zaagbekken gezien. Bonte Kraaien liepen over het strand op zoek naar een lekker hapje. Langs de horizon vlogen vijf Grote Zee-eenden en Jos riep na een poosje dat hij IJseenden in beeld had. Het kostte moeite om ze in de kijker te krijgen en te houden, want net als je hem in beeld had dook de vogel weer onder en bleef dan een poosje weg. Uiteindelijk heeft iedereen deze fraaie soort goed gezien. Bij het verlaten van het strand vlogen zowel het mannetje als vrouwtje ook nog eens duidelijk zichtbaar langs. Een mooie waarneming.

Mannetje IJseend. Foto: Gerjan Bodmer

Op het strand turen naar Zwarte Zeeenden en IJseenden. Foto: Ineke Kerkhoff

Onze reis ging verder richting Jasmund en we eindigden bij het schiereiland Pulitz. De zon scheen volop en het was warm, de omgeving was bijzonder mooi, alsof je je in Scandinavië waande. Terwijl we over het water keken en de zon haar licht over de gekleurde herfstbladeren liet stralen vloog er opnieuw een Zeearend voorbij. Met trage vleugelslagen verdween hij over de bomen.

Een ander hoogtepunt die middag was een grote Visarend die belaagd werd door een Buizerd en een Zwarte Kraai, hij kon ze beide afslaan en vloog met een vis in zijn poten naar een veilige plaats om daar zijn maal te nuttigen. Terug lopend richting de auto's realiseer je je dat we zuinig moeten zijn op onze natuur zodat ons nageslacht hier over jaren en jaren ook nog van kan en mag genieten.

Het plan voor de terugreis op 23 oktober was om niet meer op Rügen naar een vogelrijke locatie te gaan, maar de Diephozer Moorniederung aan te doen dichterbij Twente. Dan zouden we beter onze aankomst thuis kunnen plannen. Maar dit pakte anders uit. Die maandag begon het halverwege de ochtend te regenen en dit hield

niet meer op. Diepholz hebben we niet meer aangedaan. Erg spijtig, want bij het verlaten van Rügen zagen we een groep van circa 2.100 Kraanvogels met nog 5 Kleine Zwanen aan ons voorbij gaan. Dit was op dezelfde plek waar we die vrijdag niet konden stoppen. Achteraf hadden we hier nog even hierlijk met de scopen en camera's van kunnen genieten. Maar ondanks deze pech was het een prachtige en gezellige reis. We hebben in totaal deze dagen 102 verschillende soorten vogels mogen spotten. Het was een zeer geslaagde excursie naar het mooie eiland Rügen.

Diner met onder andere lekkere vis op Ummanz. Foto: Ineke Kerkhoff

Ineke Kerkhoff (ikerkhoff@concepts.nl)